

Доклад за оценяване на съответствието на доставения тип техническо устройство за машинно гласуване с изискванията по чл.213, ал. 3 от Изборния кодекс във връзка с произвеждането на частични местни избори на 27.06.2021г.

Общи положения

Настоящият документ е разработен от ръководителите на екипи за оценяване на съответствието на доставения тип техническо устройство за машинно гласуване (ТУМГ) с изискванията по чл. 213, ал. 3 от Изборния кодекс и съгласно т. 7.2 и т. 8 на Методиката за удостоверяване на съответствието по чл. 213а, ал. 2 от Изборния кодекс (по-нататък в текста „Методиката“). Екипите за оценяване на съответствието са назначени със заповед № ДАЕУ-9861/21.06.2021 г. на председателя на Държавна агенция „Електронно управление“, председателя на Българския институт по метрология и председателя на Управителния съвет на Българския институт за стандартизация.

Докладът съдържа в обобщен вид констатациите и заключенията, реализирани на база на протоколите за проверка и оценка на съответствието по т. 7.1. от екипите по т. 4 от Методиката и е оформен в четири раздела, а именно:

- **Раздел I.** Проверка и оценка на валидността и автентичността на документи за оценяване на съответствието на доставения тип ТУМГ или негова съставна част, издадени от трета независима страна;

Екипът за проверка и оценка на валидността и автентичността на сертификати и доклади от изпитвания, издадени от трета независима страна, който реализира дейностите по т.6.1. от Методиката е в състав:

Ръководител: инж. Марио Миладинов - експерт, представител на Технически комитет 57 (Информационни и комуникационни технологии), Български институт за стандартизация, водещ одитор на Системи за Управление и

Членове:

- инж. Мария Илиева - държавен експерт, дирекция „Разрешения за оценяване на съответствието“, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор;

- инж. Поля Велинова - секретар Технически комитет 57 (ИКТ), Български институт за стандартизация.

- **Раздел II.** Проверка и оценка на съответствието с изискванията към хардуерната конфигурация на доставения тип ТУМГ;

Екипът за оценяване на съответствието на типа ТУМГ с изискванията, посочени в Приложение № 2 на Методиката относно хардуерната конфигурация на доставения тип ТУМГ, е в състав:

Ръководител: Златко Халваджиев - главен секретар на Българския институт по метрология и

Членове:

- инж. Искрен Трифонов - началник отдел „Игрални съоръжения и фискални устройства“, Български институт по метрология;

- инж. Росен Стоянов - главен експерт, Главна дирекция „Мерки и измервателни уреди“, Български институт по метрология;

- доц. д-р инж. Николай Атанасов, ръководител на Изпитвателна лаборатория за електромагнитна съвместимост в Българския институт по метрология;

- доц. д-р инж. Александър Сладкаров, външен експерт (относно изисквания да няма електромагнитни излъчвания, чрез които може да се идентифицира състоянието и данните, свързани с процеса на гласуване, посочени в Приложение № 4 по отношение сигурността на ТУМГ);

- инж. Валентин Костадинов, началник отдел „Електромагнитна съвместимост и въздействие на околната среда“, Български институт по метрология (относно изисквания да няма електромагнитни излъчвания, чрез които може да се идентифицира състоянието и данните, свързани с процеса на гласуване, посочени в Приложение № 4 по отношение сигурността на ТУМГ);

- Иво Владов, системен администратор, Български институт по метрология.

- **Раздел III.** Проверка и оценка на съответствието на типа ТУМГ с изискванията, посочени в Приложение № 3 на Методиката по отношение функционалността на доставения тип техническо устройство за машинно гласуване;

Екипът за оценяване на съответствието на типа ТУМГ с изискванията, посочени в Приложение № 3 на Методиката по отношение функционалността на доставения тип техническо устройство за машинно гласуване е в състав:

Ръководител: Стойчо Чичеков - държавен експерт, дирекция „Електронна идентификация“, Държавна агенция „Електронно управление“ и

Членове:

- Славчо Славчев - държавен експерт, дирекция „Стратегии и политики за електронно управление“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Недялка Иванова - главен експерт, дирекция „Единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Георги Бончев - началник сектор, дирекция „Единен системен интегратор“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Ивелин Стефанов - държавен експерт, дирекция „Стратегии и политики за електронно управление“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Яна Желева - старши експерт, дирекция „Електронна идентификация“, Държавна агенция „Електронно управление“.

Резервни членове:

- Сергей Миленков - експерт по тестване на софтуер, II степен, дирекция „единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Тодор Христов - експерт по тестване на софтуер, III степен, дирекция „единен системен интегратор“, Държавна агенция „Електронно управление“.

Раздел IV. Проверка и оценка на съответствието на типа ТУМГ с изискванията, посочени в Приложение № 4 на Методиката по отношение сигурността на информацията, която се въвежда, обработва, съхранява и извежда от доставения тип ТУМГ.

Екипът за оценяване на съответствието на типа ТУМГ с изискванията, посочени в Приложение № 4 на Методиката относно сигурността на информацията, която се въвежда, обработва, съхранява и извежда от доставения тип ТУМГ е в състав:

Ръководител: Людмил Димитров - архитект на компютърни/софтуерни системи, дирекция „Единен системен интегратор“, Държавна агенция „Електронно управление и

Членове:

- Бойчо Мишляков - началник отдел „Киберзащита на споделените ресурси“, дирекция „Единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Мирослав Стефанов - Експерт по мрежова и информационна сигурност III степен, дирекция Единен системен оператор, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Божидар Грънчаров - експерт „Мрежова и информационна сигурност“, I степен, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Боян Григоров - експерт „Мрежова и информационна сигурност“, II степен, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Пламен Петков - системен администратор, II степен в отдел „Управление и поддръжка на ДХЧО“, дирекция „Единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Валентин Руженов - системен администратор, II степен в отдел „Управление и поддръжка на ДХЧО“, дирекция „Единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Силвия Джамбазова - младши експерт, дирекция „Единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Гюлджан Ахмедова – старши експерт, дирекция „Единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“.

Резервни членове:

- Красимир Йорданов – началник отдел „помощен контактен център“, дирекция „Единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“;

- Атанас Атанасов – началник отдел „Интранет“, дирекция „Единен системен оператор“, Държавна агенция „Електронно управление“.

В рамките на екипа бяха взети предвид и писмените заключения на шест външни експерти.

Членовете на екипите са подписали декларации за неразкриване на информация и за липса на конфликт на интереси.

Всеки от специализираните раздели на този документ е разработен от съответния екип за проверка и оценяване на съответствието и включва констатираните резултати, съответствия, приложимост/неприложимост на съответния параметър, забележки или несъответствия на изследваният обект – ТУМГ, негова съставна част, периферно устройство, софтуер или консуматив.

Ангажираните в процесите на изпитване, изследване, проверка, оценяване и удостоверяване на съответствието експерти и трите отговорни за това институции декларират, че дейностите се извършват в съответствие с Процедурите по т. 6 и т. 8 от Методиката, както е приложимо, и че използваните подходи са изградени на базата на международни стандарти, ръководства, насоки и добри практики. Отговорността за съдържанието на всеки един раздел от настоящия Доклад се носи от експертите от съответния екип за оценяване.

Докладът се отнася само за предоставените образци от представителната извадка от доставения тип ТУМГ, надлежно описани в Протоколите за изпитване/тестване, проверка и оценяване. Отговорност на Изпълнителя е да гарантира пред Възложителя в лицето на ЦИК, че останалите единици от този модел, които се използват при произвеждане на частичните избори на 27.06.2021 г., са с идентични настройки, характеристики и параметри на хардуер, софтуер, системни настройки, функционални характеристики и средства за защита с тези, които са били обект на това удостоверяване на съответствието.

В чл. 213а, ал. 4 на Изборния кодекс са предвидени 20 работни дни за удостоверяване на съответствието на доставения тип техническо устройство за машинно гласуване с изискванията по чл. 213, ал. 3 и изискванията на техническата спецификация. Предвид факта, че образците от представителната извадка от доставения тип ТУМГ са предоставени на екипите за оценяване на съответствието на 21.06.2021 г., т.е. 5 (пет) работни дни преди произвеждането на частичните местни избори на 27.06.2021г. ръководителите на екипи след проведено работно обсъждане на обстоятелствата и сроковете решиха да бъде разработен ускорен План за оценяване и удостоверяване - в съответствие с т.5 и т.8 от Методиката.

В този План са предвидени за реализиране дейностите по изпитване/тестване, проверка и оценяване, които са идентифицирани като нови или различни по отношение на тези, извършени със същият тип технически устройства за машинно гласуване във връзка с предходните избори, проведени на 04.04.2021г. и детайлно описани в съответните протоколи и Доклад за оценяване от 30.03.2021г.

В Доклада, съответно в обхвата на удостоверяване на съответствието не са включени дейности, които се извършват от изборната администрация; дейности, свързани с удостоверяване на организацията и технологията на компютърната обработка на резултатите от гласуването, както и такива, свързани с модификацията и актуализацията на софтуера, логистичното осигуряване и техническото обслужване на ТУМГ за частичните местни избори на 27.06.2021 г. от страна на Изпълнителя, която се извършва от него или от упълномощени от ЦИК лица, по отношение на устройствата за машинно гласуване.

Настоящият Доклад не трябва да се използва от Възложителят, Изпълнителят и/или Производителят по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006 или друга заинтересована страна, за да бъде искано одобрение на продукта от която и да е правителствена институция, или което и да е правителство за други цели, различни от частичните избори, които се произвеждат на 27.06.2021г.

Този Доклад е разработен от екипите на ДАЕУ, БИМ и БИС и е собственост на трите институции. Като средство за защита на участващите в процеса страни и обществеността, извлечения/извадки от Доклада не трябва да се възпроизвеждат, освен в пълен размер и след писмено одобрение от трите институции.

Раздел I. Проверка и оценка на валидността и автентичността на документи за оценяване на съответствието на доставения тип ТУМГ или негова съставна част, издадени от трета независима страна.

Предвид фактът, че представените документи за оценяване на съответствието на доставения тип ТУМГ или негова съставна част, издадени от трета независима страна, са надлежно проверени и оценени като автентични и съотносими към техническите устройства за машинно гласуване, в ускорения План за оценяване и удостоверяване на съответствието е предвидена проверка относно валидността на тези документи към датата на представяне на образците на доставения тип ТУМГ - 21.06.2021г.

В процеса на реализация на дейностите по проверка на документите, издадени от трета независима страна, са прилагани критериите за оценяване, надлежно описани в Приложение 1 по т. 6.1. от Методиката за удостоверяване на доставения тип ТУМГ.

В съкратени срокове беше проверена и оценена валидността на следните документи, издадени от трета независима страна:

1. **Сертификат за съответствие** с изискванията на международния стандарт ISO 9001 с рег. № 10272732/12.06.2020г. на фирма „Сиела Норма“ АД, издаден от „Лойдс Регистър“ (LRQA) - орган по сертификация на Системи за Управление на Качеството.

При извършената проверка относно валидността на документа беше констатирано, че сертификатът (Приложение 1 към Протокол 1.1.) е със срок на валидност до 05.07.2022 г., отнася се до описания в него обект на одит, оценяване и сертификация – Система за управление на качеството (СУК) на фирма „Сиела Норма“ АД и съдържа всички задължителни атрибути за този тип сертификати. Юридическите лица на сертифицираната организация - „Сиела Норма“ АД и на органа по сертификация Лойдс Регистър, са идентифицирани еднозначно, в т.ч. и с адреси на офисите им.

Органът по сертификация Лойдс Регистър (Lloyd's Register) е акредитиран от британският национален орган за акредитация UKAS да извършва сертификация на СУК съобразно стандарта ISO 9001. Сертификатът за акредитация (Приложение 3 към Протокол 1.1.) на Lloyd's Register Quality Assurance Limited (LRQA) е с рег. № 0001, Issue №: 181 Issue date: February 2021. В съдържанието на сертификата за акредитация на Lloyd's Register Quality Assurance Limited (LRQA) е надлежно вписано българското поделение на органа – понастоящем LRQA Bulgaria, 81A Bulgaria Blvd, Fl 8 office 9 & 10, Sofia1404, Bulgaria, което е извършило одита и сертификацията на „Сиела Норма“ АД.

Поради фактът, че органа по сертификация не поддържа публично достъпен регистър на сертифицираните клиенти, беше отправено запитване относно българският клон на Лойдс Регистър във връзка с изясняване на текущия статус на сертификата, т.е. дали той не е спрян, временно спрян, прекратен, с променен срок на валидност или обхват.

Към дата 21.06.2021г. сертификатът с рег. № 10272732/12.06.2020г. е валиден, т.е. не е бил спрян, временно спрян, прекратен, с променен обхват или по друг начин актуализиран или анулиран от Органа по сертификация - Лойдс Регистър (Lloyd's Register).

Стандартът ISO 9001 е приложим и е съотносим към посочените изисквания в Документацията по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006 относно наличието на сертификация за съответствие с изискванията на този стандарт. Сертификатът с рег. 10272732 и дата на издаване 12.06.2020г. е валиден и може да бъде ползван и следва да бъде признат като доказателство за съответствие с изискванията на Изборния кодекс и изискванията на Техническата документация по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006.

2. **Сертификат за съответствие** с изискванията на международния стандарт ISO/IEC 27001 с рег. № 10201211/06.07.2019 на фирма „Сиела Норма“ АД, издаден от „Лойдс Регистър“ (LRQA) - орган по сертификация на Системи за Управление на Сигурността на Информацията.

При извършената проверка относно валидността на документа беше констатирано, че сертификатът (Приложение 1 към Протокол 1.2.) е със срок на валидност до 05.07.2022 г., отнася се до описания в него обект на одит, оценяване и сертификация – Система за Управление на Сигурността на Информацията (СУСИ) на фирма „Сиела Норма“ АД и съдържа всички задължителни атрибути за този тип сертификати. Юридическите лица на сертифицираната организация „Сиела Норма“ АД и на органа по сертификация Лойдс Регистър, са идентифицирани еднозначно, в т.ч. и с адреси на офисите им.

Обхватът на сертификацията включва дейностите, които са описани в договора на Изпълнителя с Централната Избирателна Комисия по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006.

Органът по сертификация Лойдс Регистър (Lloyd's Register) е акредитиран от британският национален орган за акредитация UKAS да извършва одит и сертификация на Системи за управление на Сигурността на Информацията (СУСИ) съобразно стандарта ISO/IEC 27001. Сертификатът за акредитация (Приложение 2 към Протокол 1.3) на Lloyd's Register Quality Assurance Limited (LRQA) е с рег. № 0001, Issue №: 181 Issue date: February 2021. В съдържанието на сертификата за акредитация на Lloyd's Register Quality Assurance Limited (LRQA) е надлежно вписано българското поделение на органа – понастоящем LRQA Bulgaria, 81A Bulgaria Blvd, Fl 8 office 9 & 10, Sofia1404, Bulgaria, което е извършило одита и сертификацията на „Сиела Норма“ АД.

Поради фактът, че органът по сертификация не поддържа публично достъпен регистър на сертифицираните клиенти, беше отправено запитване относно българският клон на Лойдс Регистър във връзка с изясняване на текущия статус на сертификата, т.е. дали той не е спрян, временно спрян, прекратен, с променен срок на валидност или обхват. Полученият отговор от органа по сертификация потвърди валидността и автентичността на сертификата.

Към дата 21.06.2021г. сертификатът с рег. № 10201211/06.07.2019 е валиден, т.е. не е бил спрян, временно спрян, прекратен, с променен обхват или по друг начин актуализиран или анулиран от Органа по сертификация - Лойдс Регистър (Lloyd's Register).

Стандартът ISO/IEC 27001 е приложим и е съотносим към посочените изисквания в Документацията по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006 относно наличието на сертификация за съответствие с изискванията на този стандарт. Сертификатът рег. № №10201212, издаден на 06.07.2019г. е валиден и автентичен и може да бъде ползван и следва да бъде признат като доказателство за съответствие с изискванията на Изборния кодекс и изискванията на Техническата документация по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006.

3. **Сертификат за съответствие** с приложен доклад за изпитване с рег. № T180116D11-LV, съобразно EN 60950-1:2006 и IEC 60950-1:2005 и IECCE CB Scheme на Smartmatic International Corporation Inc., издаден от Compliance Certification Services Inc. (CCSrf Inc.), Tainan Laboratory, Taiwan (R.O.C.)

При извършената проверка относно валидността на документите беше констатирано, че сертификатът и докладът (Приложение 1 и Приложение 2 към Протокол 1.3.), издадени на 23.03.2018г., притежават рег. № T180116D11-LV и се отнасят до описания в тях обект на изпитване, оценяване и сертификация - техническо устройство за машинно гласуване (voting machine A4 - 517), произведено от Smartmatic International Corporation Inc. Представените сертификат и доклад съдържат всички задължителни атрибути за този тип документи. Юридическите лица на титуляра и издателя на сертификата и доклада са идентифицирани еднозначно, в т.ч. и с адреси на офисите им.

Сертификационната СВ схема на IECCE за взаимно признаване на сертификати на база изпитване на електротехнически съоръжения и съставни части (СВ схема) е международна система за взаимно признаване на резултатите от изпитванията и сертификатите, свързани с безопасността на електрическите и електронните компоненти, експлоатационното оборудване и продуктите въз основа на многостранно споразумение между участващите държави и сертифициращи организации. Обхватът на изпитванията и сертификацията включва дейностите, които са описани в доклада от изпитванията с № T180116D11-LV.

Поради факта, че органът за оценка на съответствието CCSrf Inc. не поддържа публично достъпен регистър на сертифицираните клиенти и продукти, беше направено запитване относно Compliance Certification Services Inc., Tainan Laboratory, Taiwan (R.O.C.) във връзка с изясняване на текущия статус на сертификата и доклада, т.е. дали той не е спрян, временно спрян или прекратен, при което валидността на сертификата беше потвърдена.

Данните, вписани в сертификата и доклада, позволяват проследимост до органите, оторизирали ООС и лабораторията, извършила изпитванията - CCSrf Inc., Tainan Laboratory, Taiwan (R.O.C.), а именно:

- Органът по сертификация на продукти - Compliance Certification Services Inc. и лабораторията за изпитване CCSrf Inc., Tainan Laboratory, Taiwan (R.O.C.), са оторизирани от SGS Fimko Ltd. и от IECCE за извършване на лабораторни изпитвания в съответствие с IECCE CB Scheme със съответния документ за

оторизация - Certificate of Acceptance, с рег. № TL605/2020-05-06 и дата на първоначално издаване 2014-09-05 (Приложение 3 към протокол 1.4.);

- Органът по сертификация - SGS Fimko Ltd., е оценен за наличие на съответствие с изискванията на IECCE CB Scheme и е оторизиран от IECCE с документа Certificate of Acceptance, с рег. № CB005/2019-11-01 и дата на първоначална оторизация 2014-07-03 (Приложение 4 към протокол 1.4.);
- Лабораторията за изпитване Compliance Certification Services Inc, Tainan Laboratory, Taiwan (R.O.C.) е акредитирана от Тайванският национален орган по акредитация - Taiwan Accreditation Foundation (TAF) със сертификат с рег. № 1109/2019-03-28, с дата на първоначална акредитация 2003/08/01 (Приложение 5 към Протокол 1.4.).

Стандартите EN 60950-1:2006 и IEC 60950-1:2005 са действащи и са приложими по отношение на характеристиките на ТУМГ към датата на подаване на офертата от фирма „Сиела Норма“ АД.

Към дата 21.06.2021г. сертификатът с рег. № T180116D11-LV е валиден, т.е. не е бил спрян, временно спрян, прекратен, с променен обхват или по друг начин актуализиран или анулиран от Органа по сертификация.

Посочените в двата документа СВ схема и стандарти са съотносими и приложими за оценяване на характеристиките на ТУМГ. Сертификатът и докладът от изпитвания с рег. № T180116D11-LV, издадени от CCSrf Inc., Tainan Laboratory, Taiwan (R.O.C.), са валидни и могат да бъдат ползвани и следва да бъдат признати като доказателство за съответствие с изискванията на Изборния кодекс и изискванията на Техническата документация по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006.

- 4. Сертификат за съответствие** с приложен доклад за изпитване с рег. № T180116D11-LV, съобразно EN 55032:2015/AC:2016, class B и EN 55024:2010 +A1:2015 на Smartmatic International Corporation Inc., издаден от Compliance Certification Services Inc., Xindian Laboratory, Taiwan (R.O.C.)

При извършената проверка относно валидността на сертификата беше констатирано, че той и докладът (Приложение 1 и 2 към Протокол 1.4.) са издадени на 27.02.2018г., притежават рег. № T180116D11-E и се отнасят до описания в тях обект на оценяване - техническо устройство за машинно гласуване (voting machine A4 - 517), произведено от Smartmatic International Corporation Inc. (CCSrf Inc.). Представените сертификат и доклад съдържат всички задължителни атрибути за този тип документи. Юридическите лица на титуляра и издателя на сертификата и доклада са идентифицирани еднозначно, в т.ч. и с адреси на офисите им.

Поради факта, че органът за оценка на съответствието CCSrf Inc. не поддържа публично достъпен регистър на сертифицираните клиенти и продукти, беше направено запитване относно Xindian Laboratory, Taiwan (R.O.C.) във връзка с изясняване на текущия статус на сертификата и доклада, т.е. дали той не е спрян, временно спрян или прекратен, при което валидността на сертификата беше потвърдена.

Данните, вписани в сертификата и доклада позволяват проследимост до органа, оторизирал лабораторията, извършила изпитванията - CCSrf Inc., Xindian Laboratory, Taiwan (R.O.C.).

Лабораторията за изпитване CCSrf Inc., Xindian Laboratory, Taiwan (R.O.C.) е акредитирана от Тайванският национален орган по акредитация Taiwan Accreditation Foundation (TAF) със сертификат за акредитация с рег. № 1108/2019-03-28, с дата на първоначална акредитация 2003/07/01 (Приложение 3 към Протокол 1.5).

Стандартите EN 55032:2015/AC:2016, class B, EN 55024:2010 +A1:2015 и EN 61000 са действащи към момента на подаване на офертата и са приложими в процеса на изпитване, оценяване и удостоверяване на съответствието на ТУМГ. Методите за изпитване от стандартите IEC 61000-4-2:2008; IEC 61000-4-3: 2006 +A1:2007 +A2:2010; IEC 61000-4-4:2012; IEC 61000-4-5:2014; IEC 61000-4-6:2013; IEC 61000-4-8:2009; IEC 61000-4-11:2004, посочени в Доклада от изпитване, са приложими в процеса удостоверяване на съответствието на ТУМГ.

Към дата 21.06.2021г. сертификатът с рег. № T180116D11-E е валиден, т.е. не е бил спрян, временно спрян, прекратен, с променен обхват или по друг начин актуализиран или анулиран от Органа по сертификация.

Посочените в двата документа методи и стандарти са съотносими и приложими за оценяване на характеристиките на ТУМГ. Сертификатът и докладът от изпитвания с рег. № T180116D11-E, издадени от CCSrf Inc., Xindian Laboratory, Taiwan (R.O.C.), са валидни и могат да бъдат ползвани и следва да бъдат признати като доказателство за съответствие с изискванията на Изборния кодекс и изискванията на Техническата документация по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006.

5. **Доклад за сертифициране (Rapport de certification)** с рег. № ANSSI-CC-2018/24, издаден на 11.06.2018 г. на фирма Gemalto от френският национален орган за оценка на сигурността на информационните системи Agence nationale de la sécurité des systèmes d'information, Centre d'évaluation: Serma Safety & Security.

При извършената проверка относно валидността на Докладът беше констатирано, че доклада (Приложение 1 към Протокол 1.5) е издаден на 11.06.2018 г., на база на приложимите споразумения за взаимно признаване CCRA и SOG-IS, притежава рег. № ANSSI-CC-2018/24 (Приложение 1 към Протокол 1.6.) и се отнася до описания в него обект на оценяване – смарткарта IAS Classic V4.4.2 with MOC server v1.1 on MultiApp V4.0.1 Safenet.

Съгласно писмо на Gemalto от 09.05.2018г., продуктът е преименуван на SafeNet IDPrime 940 (Приложение 2 на Протокол 1.6.), като всички документи, включително тези, свързани със сертификацията съобразно Общите критерии за оценка на сигурността на информационните технологии (Common Criteria - CC), остават валидни. На 01.01.2020г. след 15 месечни преговори фирма Thales придобива 100% собственост върху фирмата и търговското наименование Gemalto срещу 4.8 млрд. евро. След сливането на двата гиганта смарткартата се представя на пазара под името Thales SafeNet IDPrime 940 smartcard с Infineon Security Controller M7892 Design Step G12.

Общите критерии за оценка на сигурността на информационните технологии (CC) и Общата методология за оценка на сигурността на информационните технологии (CEM) са техническата основа за международно споразумение за признаване на Общите критерии (CCRA), което гарантира, че продуктите са оценявани от компетентни и независими лицензирани лаборатории, така че да се определи изпълнението на специфични характеристики на продукта до определено ниво на сигурност. Сертифицирането на защитните свойства на оценявания продукт се реализира със съответните схеми за оторизиране на процесите по издаване на сертификати, които се признават от всички подписали споразумението CCRA.

Докладът за сертифициране съдържа всички задължителни атрибути за този тип документи. Юридическите лица на титуляра и издателя на доклада са идентифицирани еднозначно, в т.ч. и с адреси на офисите им. Смарткартите са оценени и сертифицирани за ниво Common Criteria EAL 5+. Секюрити контролерът M7892 Design Step G12 е оценен и сертифициран за ниво Common Criteria EAL 6.

Данните, вписани в доклада, позволяват проследимост до органа, оторизирал центъра за оценяване, който е извършил изпитванията и оценяването на нивото по Общите критерии за оценка на сигурността на информационните технологии (CC). Националният орган за оценка на съответствието Agence nationale de la sécurité des systèmes d'information е оторизиран за издаване на сертификати и доклади за оценка на съответствие от Правителството на република Франция (French Premier Ministre).

Към дата 21.06.2021г. докладът за сертификация с рег. № ANSSI-CC-2018/24 е валиден, т.е. не е бил спрян, временно спрян, прекратен, с променен обхват или по друг начин актуализиран или анулиран от Органа по сертификация.

Схемите за оценяване на съответствието CCRA и SOG-IS и стандартите от серията EN ISO/IEC 15408 са съотносими към смарткартите и приложими по отношение оценяването на нивото по Common Criteria. Докладът за сертифициране (Rapport de certification) с рег. № ANSSI-CC-2018/24, издаден на 11.06.2018 г. на фирма Gemalto (Thales) от френският национален орган за оценка на сигурността на информационните системи Agence nationale de la sécurité des systèmes d'information, Centre d'évaluation: Serma Safety & Security, е валиден и може да бъде ползван, и следва да бъде признат като доказателство за съответствие с изискванията на Изборния кодекс и изискванията на Техническата документация по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006.

- 6. Доклад от изпитване (Test Report)** с рег. № CX/2018/1051A за съответствие с DIRECTIVE 2011/65/EU, издаден от SGS Taiwan Ltd., Chemical Laboratory - Taipei на Smartmatic International Corporation.

При извършената проверка относно валидността на документа беше констатирано, че докладът (Приложение 1 към Протокол 1.6.) е издаден на 01.03.2018 г., на база на RoHS DIRECTIVE 2011/65/EU II, притежава рег. № CX/2018/1051A и се отнася до описания в него обект на оценяване – Smartmatic Votting mashine A4-500 Model 517. Докладът съдържа всички задължителни атрибути за този тип документи. Юридическите лица на титуляра и издателя на доклада са идентифицирани еднозначно, в т.ч. и с адреси на офисите им.

Поради факта, че органът за оценка на съответствието SGS Taiwan Ltd. не поддържа публично достъпен регистър на сертифицираните клиенти и продукти, беше направено запитване относно Chemical Laboratory - Taipei във връзка с изясняване на текущия статус на сертификата и доклада, т.е. дали той не е спрял, временно спрял или прекратен. Валидността и автентичността на сертификата бяха потвърдени.

Данните, вписани в сертификата и доклада, позволяват проследимост до органа, оторизирал лабораторията, извършила изпитванията - CCSrf Inc., Chemical Laboratory – Taipei. Лабораторията за изпитване CCSrf Inc., Chemical Laboratory - Taipei е акредитирана от Тайванският национален орган по акредитация Taiwan Accreditation Foundation (TAF) със сертификат за акредитация с рег. № 0475/2019-06-15, с дата на първоначална акредитация 1998/06/15 и валидност на акредитацията до 2022/06/14.

Стандартите от серията IEC 62321 и методите са действащи към момента на подаване на офертата за доставка на ТУМГ и са приложими в процеса на изпитване, оценяване и удостоверяване на съответствието на техническите устройства за машинно гласуване.

Посочените в документа методи и стандарти са съотносими и приложими за оценяване на характеристиките на ТУМГ. Докладът от изпитване (Test Report) с рег. № CX/2018/1051A за съответствие с DIRECTIVE 2011/65/EU, издаден от SGS Taiwan Ltd., Доклад за оценяване на съответствието на доставения тип ТУМГ 11 Chemical Laboratory - Taipei на Smartmatic International Corporation, е валиден и може да бъде ползван, и следва да бъде признат като доказателство за съответствие с изискванията на Изборния кодекс и изискванията на Техническата документация по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006.

7. Доклад за сертифициране (Certification Report) с рег. № BSI-DSZ-CC-0891-V3-2018 за съответствие със CC, CEM, ISO/IEC 15408 и ISO/IEC 18045, издаден от Federal Office for Information Security (BSI) на Infineon Technologies AG.

При извършената проверка относно валидността на документа беше констатирано, че докладът (Приложение 1 към Протокол 1.7.) е издаден на 09.01.2018г. , на база на Common Criteria for Information Technology Security Evaluation (CC), Common Methodology for Information Technology Security Evaluation (CEM), ISO/IEC 15408 и ISO/IEC 18045.

Общите критерии за оценка на сигурността на информационните технологии (CC) и Общата методология за оценка на сигурността на информационните технологии (CEM) са техническата основа за международно споразумение за признаване на Общите критерии (CCRA), което гарантира, че продуктите са оценявани от компетентни и независими лицензирани лаборатории, така че да се определи изпълнението на специфични характеристики на продукта до определено ниво на сигурност. Сертифицирането на защитните свойства на оценявания продукт се реализира със съответните схеми за оторизиране на процесите по издаване на сертификати, които се признават от всички подписали споразумението CCRA.

Докладът за сертифициране съдържа всички задължителни атрибути за този тип документи. Юридическите лица на титуляра и издателя на доклада са идентифицирани еднозначно в т.ч. и с адреси на офисите им. Обектът на изпитване и оценяване - Security Controller M7892, е сертифициран за ниво Common Criteria EAL 6.

Данните, вписани в доклада, позволяват проследимост до органа, оторизирал центъра за изпитване и оценяване, който е извършил изпитванията и оценяването на нивото по Общите критерии за оценка на сигурността на информационните технологии (CC). Националният орган за оценка на съответствието Federal Office for Information Security (Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik – BSI) е оторизиран за издаване на сертификати и доклади за оценка на съответствие от Правителството и националният орган за акредитация на Федерална Република Германия (DakKS).

Схемите за оценяване на съответствието CCRA и SOG-IS и стандартите от серията EN ISO/IEC 15408 са съотносими към Security Controller M7892 по отношение оценяването на нивото по Common Criteria.

Докладът за сертифициране (Certification Report) с пер. № BSIDSZ-CC-0891-V3-2018 за съответствие със CC, CEM, ISO/IEC 15408 и ISO/IEC 18045, издаден от Federal Office for Information Security (BSI) на Infineon Technologies AG, е валиден и може да бъде ползван, и следва да бъде признат като доказателство за съответствие с изискванията на Изборния кодекс и изискванията на Техническата документация по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006.

Раздел II. Проверка и оценка на съответствието с изискванията към хардуерната конфигурация на доставения тип ТУМГ

Настоящият раздел на Доклада е изготвен като резултат от извършената проверка по т. 6.2 от Методиката за удостоверяване на съответствието на доставения тип ТУМГ с изискванията по чл.213, ал. 3 от Изборния кодекс и изискванията на техническата спецификация. При изпълнението на тестовите сценарии са приложени критериите за оценяване, които са надлежно описани в Приложение № 2 към Методиката.

За нуждите на процеса по изследване, проверка и оценяване на функционалността на доставения тип ТУМГ на 21.06.2021г. бяха предоставени 2 броя образци на ТУМГ от представителната извадка на ЦИК с идентификационни номера ELZA4E2A00015676 и ELZA4E2A00017924, ведно с диск (CD), който съдържа описаните по-долу информационни активи.

Всяко от техническите устройства беше прието от екипа на БИМ в следното състояние:

ТУМГ А4-517 - основен корпус, два броя паравани за монтиране към него, 1 бр. акумулаторна батерия, 5 бр. смарт карти - 2 бр. служебни, придружени с разпечатки с ПИН кодове и 3 бр. потребителски - за осъществяване на гласуване, 1 бр. резервна хартиена ролка, захранващ кабел, кабел за съединяване на акумулаторната батерия и 3 бр. пластмасови пломби.

ТУМГ, заедно със съставните му части и аксесоари, е предоставена в защитна кутия (куфар, твърд калъф) за транспортиране.

ТУМГ са предоставени с инсталиран приложен софтуер, позволяващ осъществяване на един пълен цикъл от гласуване и отчитане на резултатите за тестова избирателна секция за частичните местни избори на 27.06.2021 г.

Предоставеният ни диск съдържа информация за всички описани в Доклад за оценяване от 30.03.2021г. информационни активи.

При прегледа на комплектността не беше установено наличието на образец от „ПИН пликче“, към които има изисквания в позиция 9 и непрозрачна урна за контролни разписки, към които има изисквания в позиция 15.

Предвид факта, че образците от представителната извадка от доставения тип ТУМГ са предоставени на екипа за оценяване на съответствието на 21.06.2021 г., т.е. 5 (пет) работни дни преди произвеждането на частичните избори на 27.06.2021г., беше разработен ускорен План за оценяване и удостоверяване - в съответствие с т. 5 и т. 8 от Методиката.

В този План са предвидени за реализиране само дейностите по изпитване/тестване, проверка и оценяване на функционални характеристики, които са идентифицирани като нови или различни по отношение на тези, извършени със същият тип технически устройства за машинно гласуване във връзка с предходните избори на 04.04.2021г. и детайлно описани в съответните протоколи и Доклад за оценяване от 30.03.2021г.

При изпълнение на Плана, екипът констатира, че предоставените на 21.06.2021 г. ТУМГ, с номера ELZA4E2A00015676 и ELZA4E2A00017924, са напълно идентични с техническите устройства за машинно гласуване, предмет на оценяване и детайлно описани в съответните протоколи към Доклад за оценяване от 30.03.2021 г. и не бяха констатирани функционални характеристики, които са нови или различни по отношение на тях, и констатира следното:

Резултати от извършената оценка:

1. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/Корпус:

Минимални параметри: Компонентите на устройството за машинно гласуване трябва да бъдат разположени в монолитен защитен корпус, чрез който да се възпрепятства директния достъп до комуникационните интерфейси.

1.1 Проверка на интеграцията и защитата на основните компоненти на ТУМГ в корпуса

Констатира се наличие на отделение за батерия с конектор, за което не е предвидено място за plombиране, но достъпът е възпрепятстван от монтирани технологични елементи.

Констатира се наличие на платка Rev.3.0 - поставена допълнителна лепенка 3.1.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

1.2 Проверка на разположението и защитата от достъп на комуникационния интерфейс за контролната памет и смяната на хартията на ТУМГ.

Констатира се ограничаване на достъпа с plombи. Липсват комуникационни антени.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

1.3 Проверка за спазване изискванията на Закона за техническите изисквания към продуктите и за наличието на процедури за съхранение, транспорт и разделно събиране и рециклиране на устройството.

Констатира се наличие на маркировка съгласно изискванията, наличие на декларация за съответствията, наличие на ръководство за инсталиране на машина за гласуване А4-517.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

2.Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент:

Централен процесор

Минимални параметри: В съответствие с минималните изисквания на използваната операционна система и софтуер за ТУМГ, минимална тактова честота 1 GHz, Intel/AMD/ARM

2.1 Проверка на минималните изисквания към процесора според техническата документация

Констатира се тактова честота 1.04 GHz; Процесор - интегриран в платката Intel; Няма достъп до системни инструменти на ОС.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

3.Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент: Оперативна памет

Минимални параметри: В съответствие с минималните изисквания за използваната операционна система и софтуер на ТУМГ, минимум 1 GB.

3.1 Проверка на минималните изисквания към оперативната памет

Констатира се оперативна памет 4GB DDR3L; Маркировката отговаря; Няма достъп до системни инструменти на ОС или BIOS.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

4. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/Компонент: Вътрешна енергонезависима памет

Минимални параметри: В съответствие с минималните изисквания на използваната операционна система и софтуер за ТУМГ, минимален обем 16 GB, SSD/MMC/eMMC. Не се допуска използването на вътрешна памет с подвижни части.

4.1 Проверка на минималните изисквания към оперативната памет

Констатира се вътрешна памет - 32GB, интегрирана в дънната платка, с технология eMMC; Маркировката отговаря; Няма достъп до системни инструменти на ОС или BIOS.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

5.Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент: Записващо техническо устройство (ЗТУ/контролни памет)

Минимални параметри: USB Тип А Flash памет, с минимален обем 1 GB, стандарт USB 2.0. Ако за произвеждания избор има възможност за произвеждане на втори тур, е

необходимо предоставянето на допълнително записващо техническо устройство. Участникът може да предложи и използването на повече от едно ЗТУ.

5.1 Проверка на минималните изисквания към записващото техническо устройство според техническата документация

Констатираха се 2 бр. ЗТУ с размер 8GB, тип USB 2.0; Установено през външен персонален компютър.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

5.2 Проверка на съвместимостта на ЗТУ с наличните комуникационни интерфейси в ТУМГ според техническата документация

Констатираха се 2 бр. USB 2.0, разположени обособено отделение за ЗТУ. Констатира се 1 бр. в обособено отделение за съединение на захранванията, за връзка с батерията и 2 USB 2.0 в обособено сервизно отделение.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

5.3 Проверка на механичната съвместимост на ЗТУ с ТУМГ

Констатира се USB тип А, в обособено отделение на корпуса. Конструктивното изпълнение на ТУМГ позволява ограничаване на достъпа срещу манипулация или отстраняване на ЗТУ чрез пломба.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

6. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент:

Сензорен дисплей

Минимални параметри: Минимален диагонал 15“, минимална резолюция - XGA, допуска се резистивен или капацитивен принцип на работа на сензорния дисплей

6.1 Проверка на минималните изисквания към сензорния дисплей според техническата документация

Констатира се сензорния дисплей TFT-LCD, с диагонал 17“ , резолюция на дисплея SXGA (1280X1024), технологията на сензорния дисплей е капацитивна, маркировката отговаря на предоставената техническа документация.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

7. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/Компонент: Печатащо устройство

Минимални параметри: принтер за печат с ролкова хартия, минимална поддържана резолюция на печата 200dpi, ширина 79 mm и нож за автоматично отрязване на контролната разписка

7.1 Проверка на минималните изисквания към печатащото устройство според техническата документация

Констатира се резолюция на принтера 8 dots/mm (203,2 dpi), поддържаната хартия е с ширина 80±0,2мм, принтерът включва автоматичен нож, контролиран чрез софтуер, принтерът реализира автоматично отрязване на контролната разписка, маркировката отговаря на предоставената техническа документация, а устройството изпълнява всички предвидени функции.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

8. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент: Четец за смарт-карта

Минимални параметри: Full size PC/SC SmartCard четец за контактни смарт-карти по стандарт ISO/IEC 7816, CCID интерфейс

8.1 Проверете минималните изисквания към четеца за смарт-карта според техническата документация

Констатира се наличието на пълноразмерен вътрешен четец по отношение на монолитния корпус на ТУМГ, тип PC/SC 2.0, който поддържа стандарт ISO/IEC 7816 за контакти карти Class A,B,C, и поддържа CCID USB driver интерфейс. При прекъсване на връзката с устройството, машината не функционира.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

9.Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент: Смарт-карти

Минимални параметри: 5 броя Full size, ISO/IEC 7816, Common Criteria – EAL4+, минимално поддържани криптографски алгоритми RSA 2048 bits, SHA2-256, наличие на OpenSC, съвместим PKCS#11 provider. Смарт-картите трябва да бъдат брандирани с пълноцветен печат по дизайн, одобрен от ЦИК.

9.1 Проверка на минималните изисквания към смарт-картите според техническата документация

Констатира се наличието на 5 бр., от които 2 бр. служебни и 3 бр. за гласуване, смарт-карти Full size и декларация за съответствие с изискванията на ISO/IEC 7816, с поддържан криптографски алгоритъм CCEAL5+RSA до 4096 bits, SHA до 512. Смарт-картите изпълняват всички предвидени функции.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

10.Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент: Хартия за контролни ролки

Минимални параметри: Минимална широчина 79 mm. Необходимия брой ролки, осигуряващ възможност за отпечатване на 1100 контролни разписки и предвидените протоколи от ТУМГ. Хартията трябва да бъде непрозрачна, защитена с отпечатък на

гърба по дизайн, одобрен от ЦИК, както и да няма визуален маркер в края на ролката. Участникът може да предложи и допълнителни мерки за защита на контролните разписки.

При съхранение в нормална стайна температура и без пряка слънчева светлина хартията трябва да може да съхрани отпечатъка за период от минимум 5 години – доказано със съответния сертификат.

10.1 Проверка на минималните изисквания към хартията за контролните разписки според техническата документация

Констатира се наличието на хартия Kansaki P39023, с трайност 25 години и Mitsubishi HiTec Paper Europe GmbH.P 5046 46, с трайност 10 години, при условия за съхранение: температура 25°C; влажност до 70%; съхранение в тъмна среда и без достъп до химикали.

Ширината на ролката хартия е 80±0,2мм, ролката не включва маркер за свършване на хартията. Количеството хартиени ролки на събитие, при предоставени 3 ролки, е достатъчно за отпечатване на 1800 контролни разписки и планираните за ТУМГ протоколи.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

11. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент: Мрежови кабели

Минимални параметри: Необходимите захранващи кабели за включване на машината за гласуване в електрическата мрежа.

11.1 Проверка захранващият кабел, доставен с ТУМГ, да позволява свързването му към електрическия контакт

Констатира се наличието на захранващ кабел е от тип F (Шуко – СЕЕ 7/3), който може да се включи към електрически контакт. ТУМГ се включва с ключ в обособено отделение за съединение на захранванията, защитено с пломба.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

12. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/ Компонент: Автономна работа при прекъсване на електрозахранването

Минимални параметри: Трябва да дава възможност за автономна работа на устройството минимум 30 мин. при пълен заряд, както и да осигурява защита при подаване на нестандартно напрежение от захранващата мрежа. Допуска се извън корпуса на устройството за бъде разположено непрекъсваемото токозахранващо устройство(UPS).

12.1 Проверка на възможността за автономна работа при прекъсване на електрозахранването

Констатира се наличието на акумулаторна батерия 12V/7Ah , с необходимите кабели за свързване към порт USB 2.0, в обособено отделение за съединение на захранванията, защитено с пломба.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

12.2 Проверка в експлоатация за възможност ТУМГ да работи в продължение на 30 минути без електрическо захранване от захранването в електрическия контакт

Констатира се, че ТУМГ продължава да работи без прекъсване, когато захранването от електрическия контакт е изключено. Автономна работа може да продължи повече от 30 минути, без включване или изключване на ТУМГ. При възстановяване на захранването ТУМГ продължава да работи без прекъсване. USB портът осигурява дозарядане на акумулаторната батерия за последващо използване.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

13. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/Компонент: Пломби/сигурни стикери

Минимални параметри: Според предложеното от Изпълнителя техническо решение – средства за идентифициране на опити за отваряне на монолитния защитен корпус. Пломбите/сигурните стикери трябва да бъдат с уникална номерация.

13.1 Проверка на предложеното техническо решение - средства за идентифициране на опити за отваряне на монолитния защитен корпус.

Констатира се, че са предвидени 4 позиции за запечатване, като 1 от тях до 3 пъти, с уникална номерация на пломбите, с разрядност 7 десетични знака.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

14.Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/Поверителност.

Компонент: ПИН пликове.

Минимални параметри: 2 бр., непрозрачни, съдържащи потребителски ПИН за смарт-картите за управление, които не позволяват достъп до съдържанието без разрушаване.

Констатира се, че не са представени пликове, които да бъдат проверени за съответствие.

Заклучение: Липса на изходни данни за удостоверяване на съответствието.

15. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/Поверителност.

Компонент: Непрозрачна урна за контролни разписки.

Минимални параметри: С необходимия обем за съхранение на отпечатаните контролни разписки, отвор за пускането им в горната част и възможност за запечатване.

Заклучение : Липса на изходни данни за удостоверяване на съответствието.

16. Изисквания към хардуерната конфигурация на устройствата/Поверителност.

Компонент: Параван за ограничаване на видимостта от странични наблюдатели при гласуване.

Минимални параметри: Непрозрачна преграда, целяща да ограничи видимостта от странични наблюдатели по време на гласуване. Възможно е да бъде и вграден в машината за гласуване или участника да предложи друг равностоеен защитен механизъм.

16.1 Проверка на конструкцията на паравана за ограничаване на видимостта от странични наблюдатели при гласуване.

Констатира се, че параванът се монтира неподвижно към корпуса. Плоскостите са две, за всяка от вертикалните страни на корпуса. Плоскостите са надеждно и неподвижно закрепени чрез щипки. Размер: В 44,5см./ Ш 20см. Разположени са под ъгъл 110° спрямо плоскостта на монитора. Не позволяват наблюдение на цялата работна част на екрана до ъгъл 30° спрямо плоскостта на монитора.

Заклучение: Констатирано е съответствие.

17. Проверка на хардуерната система

17.1 Защита на хардуерните интерфейси - машината за гласуване не трябва да излага незащитени интерфейси, извън монолитния корпус

Проверката констатира, че ТУМГ не излага незащитени хардуерни интерфейси извън монолитния корпус, в това число и свързани към ТУМГ продукционни USB носители.

17.2 Опит за достъп до физически интерфейси на машината без да бъде нарушена целостта на стикерите / пломбите

Проверката констатира, че при опит за физически достъп до хардуерен интерфейс, през капак с пломба на ТУМГ, се нарушава целостта на поставената пломба.

17.3 Проверка за наличие на активни комуникационни интерфейси вградени в ТУМГ

Проверката констатира, че ТУМГ не разполага с активни комуникационни интерфейси. ТУМГ е затворена и изолирана информационна система, която не позволява ползване на входно-изходни устройства и комуникационни интерфейси.

17.4 Проверка за наличие на вградени комуникационни антени в ТУМГ

Проверката констатира липса на комуникационни антени в ТУМГ.

17.5 Проверка дали цялата комуникационна подсистема, обслужваща различните комуникационни протоколи, е премахната.

Извършената проверка констатира, че цялата комуникационна подсистема, обслужваща различните комуникационни протоколи, е премахната.

17.6 Проверка за наличие на специализирани интерфейси

Извършената проверка констатира, че няма наличие на специализирани интерфейси.

17.7 Проверка дали интерфейсите за контролните паметии са осигурени чрез сигурно заключване или чрез сигурен стикер

Проверката констатира, че интерфейсите за двете контролни паметии са осигурени чрез сигурно пломбиране.

17.8 Проверка за наличие на подвижни части в ТУМГ

Проверката констатира липса на подвижни части.

17.9 Проверка за електромагнитни излъчвания или протокол, че няма електромагнитни излъчвания, чрез които може да се идентифицира състоянието и данните, свързани с процеса на гласуване

Проверката констатира, че от измерените електромагнитни излъчвания от техническо устройство за машинно гласуване разкриването на вота на конкретен избирател по електромагнитен път е затруднено до невъзможност.

Раздел III. Проверка и оценка на съответствието по отношение на функционалност на доставения тип ТУМГ с изискванията от Изборния кодекс и Техническата спецификация към софтуерната реализация

Настоящият доклад е изготвен в резултат от извършената ускорена проверка по т. 6.3 от Методиката. При изпълнението на тестовите сценарии са приложени критериите за оценяване, които са надлежно описани в Приложение 3 от Методиката. Представени са в обобщен вид констатациите и заключенията от извършената проверка.

Тъй като образците на доставения тип ТУМГ модел А4-517 са предоставени на екипа за оценяване на съответствието на 21.06.2021 г., т.е. 5 (пет) работни дни преди произвеждането на частичните местни избори на 27.06.2021 г. беше разработен ускорен План за оценяване и удостоверяване в съответствие с т. 5 и т. 8 от Методиката.

Проверката е извършена върху ТУМГ с конфигурирани с тестови данни за частични местни избори за кмет с цел изпълнение на тестовите сценарии за изпитване и оценяване на функционалността на доставения тип ТУМГ.

Екипът изпълни сценариите от Приложение 3 на актуализираната Методика и констатира следното:

1. Проверка на комплектността на ТУМГ и потребителската документация

А. Проверка на целостта на комплекта

Всяко от техническите устройства, приети от екипа на ДАЕУ, е комплектовано, както следва:

- Куфар за пренасяне на ТУМГ;
- ТУМГ с инсталирани системен и потребителски софтуер;
- Плик с 5 бр. смарткарти (2 бр. за член на СИК и 3 бр. за избирател) и оперативен отчет от съответната ТУМГ, разпечатан чрез въвеждане на смарткарта за управление и валиден ПИН за член на СИК;
- 2 бр. USB флаш памети (записващи технически устройства, ЗТУ), инсталирани в машината, заредени с тестови данни за конкретната СИК;
- Акумулаторна батерия за осигуряване на непрекъсваемо захранване;
- Адаптер с кабел за захранване на ТУМГ;
- Кабели за зареждане на акумулаторната батерия;
- Ограничители за поверителност.

Б. Преглед и анализ на документацията

Не е предоставена допълнителна документация, съотносима към проверката по т.2 от Техническата спецификация.

2. Проверка за удостоверяване на оторизиран достъп до ТУМГ и базови функционалности на ТУМГ.

2.1 Стартиране на ТУМГ, зареждане на операционната система (ОС), проверка на функционалността на периферните устройства

- Операционната система (ОС) е предварително инсталирана върху основната памет на ТУМГ и същата съответства на изискванията, поставени в техническата спецификация. Контролната сума ("хеш"), който се визуализира на екрана със системна информация и се отпечатва върху служебна разписка, е идентичен с описания в предадения пин доклад.
- След стартиране на ТУМГ, операционната система се зарежда коректно от вътрешната енергонезависима (основната) памет съгласно изискванията в техническата спецификация и се стартира потребителското приложение.
- ТУМГ не позволява зареждане на ОС от нерегламентиран носител и не позволява стартиране чрез използване на ЗТУ, предназначено за друга машина;
- Проверката на функционалността на периферните устройства на ТУМГ чрез вътрешен тест премина успешно. В резултат са разпечатани съответстващи отчети от диагностиката на всеки вид периферно устройство, както и общ отчет.

2.2 Проверка на персонализирането на ТУМГ за съответната СИК

- Въведените номенклатурни данни в ТУМГ за съответната избирателна секция се визуализират коректно.

- Валидират се смарткартите, които са издадени за тази СИК. ТУМГ е конфигурирано да разпознава и работи само с карти за избиратели, предназначени за съответната избирателна секция. Автоматично се отпечатва отчет за валидирането на смарткартите.

2.3 Проверка за коректна визуализация на номенклатурните данни и изборните данни (бюлетина) от ТУМГ

- ТУМГ се стартира успешно след поставяне на смарткарта за управление от член на СИК и въвеждане на верен ПИН.
- При стартиране на ТУМГ се визуализира и распечатва доклад със системна информация.
- Бутон “Информация” е достъпен по време на изборния ден за член на СИК, след съответната оторизация. Чрез този бутон се визуализират номенклатурните данни - име на изборите, дата на изборите, поздравително съобщение, типа на устройството, идентификатор (ID) на избирателното място и секция, име на избирателната секция, брой регистрирани избиратели, местоположение, ID на машината, версия на приложението, версия на ОС, брой издадени бюлетини, системен “хеш” на ТУМГ. Визуализираните данни могат да бъдат распечатани.
- ТУМГ в режим преди начало на изборния ден осигурява възможност за:
 - ✓ Валидиране на смарткартите за гласуване - тази функция е валидна по всяко време на изборния ден, след поставяне на смарткарта за управление от член на СИК и въвеждане на ПИН. Чрез нея могат да се валидират последователно смарткартите за гласуване за съответната изборна секция. Смарткарта, която не е предназначена за тази изборна секция, се отхвърля като невалидна.
 - ✓ Изключване - тази функция е валидна по всяко време на изборния ден, след поставяне на смарткарта за управление и въвеждането на валиден ПИН. Тя служи за изключване на машината, когато се налага спиране на ТУМГ и последващо стартиране и регламентирано възобновяване на изборния ден;
 - ✓ Отваряне на избори, с избора на този бутон се стартира начало на изборния ден, при което автоматично се отпечатва встъпителен протокол.

2.4 Проверка на функционалността на периферните устройства на ТУМГ чрез вътрешен тест.

Проверката се извършва чрез бутон “Диагностика след стартиране на ТУМГ и е достъпен за член на СИК, след оторизация с управляваща смарткарта и ПИН. Чрез него се предоставя възможност за проверка на работоспособността на конкретно или на всички периферни устройства, които имат отношение към изборния процес. След приключване на процеса на диагностика се отпечатва автоматично диагностичен доклад.

Параметрите на инсталираната ОС съответстват на тези, описани в техническата спецификация.

Получените резултати и направените констатации от проверката на функционалността на ТУМГ преди начало на изборния ден удостоверяват, че тази функционалност

съответства на изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и изискванията на техническата спецификация.

3. Проверка на функциите на ТУМГ по време на изборния процес

- След отпечатване на въстпителния протокол се преминава в режим на гласуване с поставяне на смарткарта за гласуване;
- Визуализираната на екрана бюлетина отговаря на одобрения предпечатен образец на бюлетината за гласуване в частичните избори за кмет;
- Не е възможно повторно гласуване с една и съща смарткарта. ТУМГ издава съобщение, че с тази смарткарта вече е гласувано;
- Проверката за работа на ТУМГ с повече от един вид бюлетини не е изпълнена, поради това че приложният софтуер е параметризиран единствено за частичните избори на кмет на 27.06.2021 г.;
- Процесът на гласуване не прекъсва, ако смарткартата на избирател се извади от ТУМГ;
- При стартиран процес на гласуване, ако избирателят не приключи процедурата по гласуване, ТУМГ остава недостъпно за други действия в продължение на 5 мин. и 30 сек. от последното активно действия върху дисплея на ТУМГ. Процесът не може да бъде прекъснат за посочения период дори със смарткарта за управление.
- Преди изтичане на времето на сесията за гласуване ТУМГ издава съобщение, след което приключва сесията без да регистрира гласуване. За да продължи гласуването след прекъснатата сесия, е необходима намеса на член на СИК с поставяне на управляваща смарткарта и въвеждане на ПИН.
- Екипът чрез тестови гласувания с предварително планирани контролни примери, констатира пълно съответствие между направените избори и отчетените резултати в разписките, в окончателния протокол от гласуването и в съдържанието на ЗТУ.

Получените резултати и направените констатации от проверката на функционалността на ТУМГ по време на изборния процес показва, че тази функционалност съответства на изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и изискванията на ТС.

4. Проверка за осигуряване на подобрена визуализация за избиратели с намалено зрение

- ТУМГ осигурява промяна на размера на шрифта и фона на бюлетината, за да е подходяща за хора с намалено зрение;
- Заложеният шрифт е несерифен с много добра четимост.

Функционалността на ТУМГ за достъпност на избиратели с намалено зрение съответства на изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и изискванията на ТС.

5. Проверка на функционалностите на ТУМГ, свързани с края на изборния ден

Функционалностите на ТУМГ след приключване на изборния ден осигуряват:

- задаване край на изборния ден;
- блокиране на по-нататъшната възможност за гласуване;
- автоматично записване на електронно подписан файл с резултатите от гласуването върху ЗТУ и разпечатване на окончателен протокол с резултатите от гласуването;
- разпечатване на окончателни протоколи с резултатите от гласуването;
- изключване на ТУМГ.

Функционалностите на ТУМГ по приключване на изборния ден съответстват на изискванията на чл. 213, ал.3 от ИК и изискванията на ТС.

6. Проверка на функциите на ТУМГ, свързани със записване на резултати от гласуването върху ЗТУ

- Записът, отразяващ направеният от избирателя избор върху ЗТУ, се извършва на случаен принцип и в криптиран вид. Всеки запис е в отделен файл, със случайно генерирано име, а всички файлове имат една и съща дата и час. Информацията, записана по такъв начин, не допуска възможност да се констатира поредност на подаване на гласовете;
- Установено бе пълно съответствие между броя на подадените гласове, данните от разпечатания протокол от гласуването и информацията от резултатния файл, записан върху ЗТУ.

Функционалностите на ТУМГ, свързани със записване на резултати от гласуването върху ЗТУ съответстват на изискванията на чл. 213, ал.3 от ИК и изискванията на ТС.

7. Проверка на ТУМГ за функциониране в аварийни ситуации

Дейностите по проверка работата на ТУМГ при наличие на аварийните ситуации обхващат проверки за:

- възможност за спиране и активиране на ТУМГ в рамките на изборния ден;
- осигуряване на автономна работа при прекъсване на мрежовото електрическо захранване;
- подмяна на ТУМГ в рамките на изборния ден;
- извеждане на съобщение от страна на ТУМГ за остатък под 5% от хартиената ролка и след подмяната ѝ, възможност за продължаване на изборния ден.

7.1 При проверка на възможността за спиране и активиране на ТУМГ в рамките на изборния ден беше констатирано, че функционалността на ТУМГ осигурява:

- правомерно спиране по време на изборния ден;
- включване на ТУМГ и възстановяване на условия за продължаване на изборния ден;
- визуализиране на общия брой на гласувалите с ТУМГ;
- запазване на данните от гласуването преди спирането.

Функциите по спиране и активиране на ТУМГ в рамките на изборния ден съответстват на изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и изискванията на ТС.

7.2 При извършената проверка и оценка способността на ТУМГ за автономна работа при прекъсване на захранването от електрическата мрежа беше констатирано:

- ТУМГ е в състояние на работоспособност в продължение на 30 минути при прекъснато захранване от електрическата мрежа, като може и да поддържа временно процеса на гласуване.
- Акумулаторната батерия се зарежда в процеса на работа на ТУМГ, което е включено в електрическата мрежа.

Забележка: При намаляване на напрежението на резервното електрозахранване, принтерът на ТУМГ разпечатва нечетими разписки, без извеждане на предупредително съобщение (сигнализация). Външната батерия се свързва към ТУМГ чрез кабел, чиито кабелни обувки не са надеждно захванати, разхлабват се и създават предпоставки за нарушаване на непрекъсваемостта на електрозахранването на ТУМГ.

Функциите по осигуряване на автономна работа на ТУМГ при прекъсване на захранването от електрическата мрежа съответстват на изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и изискванията на ТС.

7.3. Проверка на възможността неизправна ТУМГ да бъде подменена с друга по време на изборния ден.

В настоящата техническа спецификация такова изискване не е специфицирано и поради това не е проверявано.

7.4. Проверка за идентификация на ситуация в ТУМГ, при която има остатък под 5% хартия в ролката.

- При извършената проверка беше констатирано следното:
- ТУМГ извежда съобщение за край на хартията;
- ТУМГ спира процеса на гласуване;
- След смяна на хартията успешно продължава процеса на гласуване.

Функционалността на ТУМГ, при която има остатък под 5% от ролката хартия, съответства на изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и изискванията на техническата спецификация.

8. Проверка на функциите на ТУМГ за реализиране на подход за използване на повече от една ТУМГ в СИК

- Подходът за използване на повече от една ТУМГ в една СИК, реализиран чрез суфикс в номера на избирателната секция за втората и следващите ТУМГ, е проверен и съответства на техническата спецификация;
- Файлът, генериран от ТУМГ с резултатите от гласуването, е с наименование съответната секция и суфикс.

Подходът за използване на повече от една ТУМГ в една изборна секция съответства на изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и изискванията на ТС.

9. Тестване на модула за валидация и обобщаване на контролни записки, както и проверка на съдържанието на ЗТУ и основната памет на дефектирала машина – чрез устройството за четена на 2D бар кода

Не са предоставени описание на процедура и информационни ресурси за провеждане на теста.

10. Технология на съхраняване и пренос към ЦИК на информацията натрупана в ЗТУ, при необходимост от провеждане на втори тур.

Не са предоставени описание на процедура и информационни ресурси за провеждане на теста.

11. Подготовка на ТУМГ за нови избори.

При произвеждане на нови избори, в които се налага и промяна в дизайна на бюлетината, е необходимо препрограмиране, компилиране и нова инсталация на приложния софтуер в ТУМГ. Направена е нова инсталация за предстоящите частични местни избори. Подготвени са тестови данни за частичните местни избори на 27.06.2021 г.

12. Подготовка на ТУМГ за избори, провеждани в чужбина.

Сценарият не е приложим за местни избори.

Заклучения на екипа по раздел III

Извършено е тестване на пълната функционалност на ТУМГ с тестови данни.

След извършената проверка и оценка на съответствието, съгласно т. 6.3 и Приложение 3 от Методиката екипът заключи:

Функционалностите на ТУМГ по осигуряване на електронно машинно гласуване съответства на заложените изисквания.

Използвани акроними и понятия

Акроними Понятия	и	Описание
ДАЕУ		Държавна агенция "Електронно управление"
ТУМГ		Техническо устройство за машинно гласуване
ЗТУ		Запаметяващо техническо устройство, реализирано чрез 2 бр. USB флаш памети
ЦИК		Централна избирателна комисия
СИК		Секционна избирателна комисия
ИК		Избирателен кодекс
ОС		Операционна система

Раздел IV. Проверка на сигурността на информацията, която се въвежда, обработва, съхранява и извежда от доставения тип ТУМГ

Настоящият раздел на Доклада е изготвен като резултат от извършената проверка по т. 6.4 „Проверка на сигурността на информацията, която се въвежда, обработка, съхранява и извежда от доставения тип“ от Методиката за удостоверяване на съответствието на доставения тип ТУМГ с изискванията по чл.213, ал. 3 от Изборния кодекс и изискванията на техническата спецификация.

Тъй като образците на доставения тип ТУМГ модел А4-517 са предоставени на екипа за оценяване на съответствието на 21.06.2021 г., т.е. 5 (пет) работни дни преди произвеждането на частичните избори на 27.06.2021 г. беше разработен ускорен План за оценяване и удостоверяване - в съответствие с т.5 и т. 8 от Методиката.

1. Проверка на хардуерната платформа

1.1. Проверка за наличие на възможност за комуникация през хардуерните интерфейси

Проверката констатира липса на възможност за входно-изходна комуникация през хардуерните интерфейси на ТУМГ.

1.2. Проверка за наличие на активни комуникационни интерфейси, вградени в ТУМГ

Проверката констатира липса на възможност за входно-изходна комуникация през комуникационните интерфейси на ТУМГ.

1.3. Проверка за наличие на активна комуникационна подсистема

Проверката констатира липса на възможност за входно-изходна комуникация чрез комуникационната подсистема на ТУМГ.

1.4. Проверка за наличие на активни специализирани интерфейси

Проверката не констатира наличие на специализирани интерфейси на ТУМГ.

2. Проверка на конфигурацията на операционната система

2.1. Проверка дали са деактивирани ненужни процеси в операционната система на ТУМГ

Проверката констатира, че не са идентифицирани процеси, част от операционната система, които нямат отношение към системата на ТУМГ.

2.2. Проверка за премахнати ненужни firmware пакети и драйвери в ТУМГ

Проверката констатира, че не са идентифицирани firmware пакети и драйвери, управляващи хардуерните подсистеми на ТУМГ, които нямат отношение към обезпечаване на изборния процес.

2.3. Проверка за наличие на технически уязвимости в операционната система на ТУМГ

Проверката констатира, че не са открити технически уязвимости в операционната система на ТУМГ, съгласно Common Vulnerability Scoring System v3.1 (CVSS 3.1) или еквивалентна схема.

2.4. Проверка дали софтуерни компоненти на операционната система на ТУМГ са актуализирани

Установено е високо ниво на актуализация, обновяване и надграждане на използваната в ТУМГ операционна система, спрямо последни налични кърпки (patches/service packs) за информационна сигурност.

3. Проверка на софтуерната реализация на приложната информационна система

3.1. Компилиране на изходния код на софтуера в специализирана среда с цел тестване за наличието на зависимости в програмния код

Проверката констатира, че програмният код е с неустановени зависимости. Генерираният бинарен файл на софтуера за ТУМГ е изпълним и оперативен по всички заложили критерии за функционалност след компилацията на изходния код в друга среда. Генериран е уникален системен криптографски идентификатор (хеш), чрез който се идентифицират произведените софтуерни компоненти, вследствие на компилирането.

3.2. Проверка на списък с всички налични методи и поетапно тестване по предефинирани критерии за съответствие

Проверката е описана в раздел III от настоящия документ.

3.3. Проверка за наличие на технически уязвимости в приложния софтуер на ТУМГ

Проверката констатира, че не са открити технически уязвимости в приложната информационна система на ТУМГ, съгласно Common Vulnerability Scoring System v3.1 (CVSS 3.1) или еквивалентна схема.

3.4. Проверка за възможност за разкриване на вота чрез анализ на данните, записани в електронната избирателна кутия

Проверката установи, че изборните резултатите от всяка ТУМГ се съхраняват на два синхронизирани външни USB носителя. Всеки носител е разделен на два дяла – EXT3 и NTFS. Дял EXT3 съхранява конфигурационни файлове и лог файлове от работата на ТУМГ за всеки упражнен вот, като те са в неявен/криптиран вид. Дял NTFS съхранява файлове за резултатите в избирателната секция, като те са в явен/некриптиран вид.

Анализът на електронната избирателна кутия/електронните лог файлове установи, че форматът на данните не съдържа идентификационна информация.

3.5. Проверка на модул за валидация и обобщаване на контролни записки

Проверката констатира реализиран софтуерен модул за валидация и обобщаване на контролните разписки, който е част от приложната информационна система на ТУМГ, за който са относими всички констатации, които са направени в този документ за цялата приложна информационна система на ТУМГ.

3.6. Проверка на системен хеш на ТУМГ

Проверката констатира, че в системните доклади, разпечатани с принтиращото устройство на ТУМГ, са вписани стойностите на параметрите „Софтуерна версия“, „Версия на операционната система“ и „Системен хеш“, които стойности е необходимо да са еднакви за всички ТУМГ, участващи в машинното гласуване. Еднаквата стойност на системния хеш за всички ТУМГ, гарантира, че машинното гласуване се извършва с еднакъв софтуер, управляващ ТУМГ.

4. Проверка на софтуерната реализация на платформата за управление на машинното гласуване

4.1. Компилиране на изходния код на софтуера в специализирана среда с цел тестване за наличието на зависимости в програмния код. Инсталиране и конфигуриране в специализирана среда.

Проверката установи сигурен и надежден процес по инсталиране и конфигуриране в специализирана среда на самостоятелна платформа за управление на машинното гласуване, чрез която се извършва параметризирането на всеки избор, регламентиран в Изборният кодекс на Република България.

Проверката установи, че платформата за управление на машинното гласуване не разполага със собствен изходен код, който да е необходимо да бъде компилиран.

4.2. Проверка на списък с всички налични методи и поетапно тестване по предефинирани критерии за съответствие

Проверката констатира, че платформата за управление на машинното гласуване не разполага със собствен изходен код, което прави неприложимо изпълнението на unit tests.

4.3. Проверка за наличие на уязвимости в платформата за управление на машинното гласуване

Проверката констатира, че платформата за управление на машинното гласуване не взима пряко участие в изборния процес, тя е самостоятелна специализирана среда, която е извън рамките на ТУМГ и се използва да персонализиране на всяка ТУМГ.

Проверката констатира, че не са открити технически уязвимости в приложната информационна система на ТУМГ, съгласно Common Vulnerability Scoring System v3.1 (CVSS 3.1) или еквивалентна схема.

Заключение

Констатираните отклонения и недостатъци, както и направените забележки и констатации, са надлежно описани в Протоколите по т. 7.1. и отразени в настоящия Доклад, изготвен съгласно т. 7.2. от Методиката. След приключване на дейностите по удостоверяване, Докладът за оценяване на съответствието и Решението по т. 7.4. от Методиката се предоставят на ЦИК, на ресорния заместник министър - председател и на Изпълнителя по обществени поръчки № 04312-2020-0001 и № 04312-2021-0006- за предприемане на последващи действия при необходимост.

На база на предоставените информационни активи, допълнително изисканата документация и указанията на ЦИК екипите за оценка на съответствието констатираха, че са налични необходимите доказателства за качеството, ефективността, функционалността и сигурността на информацията на предоставените образци на ТУМГ и са налице предпоставките за вземане на решение за удостоверяване на съответствието на доставения тип техническо устройство за машинно гласуване с изискванията на Изборния Кодекс и на техническата спецификация.

На основание на установеното в протоколите за проверка и оценяване, и на констатациите и заключенията от настоящия Доклад, предлагаме да бъде издадено решение за удостоверяване на съответствие на доставения тип техническо устройство за машинно гласуване с изискванията на чл. 213, ал. 3 от Изборния Кодекс и техническата спецификация.

24.06.2021 г.

гр. София

За Раздел I - Ръководител на екип № 1 : /П/

/Марио Миладинов/

За Раздел II - Ръководител на екип № 2 : /П/

/Златко Халваджиев/

За Раздел III - Ръководител на екип № 3 : /П/

/Стойчо Чичеков/

За Раздел IV - Ръководител на екип № 4 : /П/

/Людмил Димитров/